

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat către inculpat și avocatul acestuia, Secui Silvia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

*Spînu Leon Xxxxx, născut la xx.xx.xxxx,
originar și locuitor Xxxxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.08.2017 - 23.04.2018;

Instanța de apel: 29.05.2018 - 15.10.2018;

Instanța de recurs: 07.02.2019 - 13.03.2019;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 23 aprilie 2018, Spînu Leon a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal și a fost liberat de răspundere penală pe motivul expirării tragerii la răspundere penală.

Cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare în sumă de 444 lei, au fost trecute în contul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Spînu Leon, fiind administrator al SRL „La Leonte” și SRL „Megalos” în perioada anilor 2013 - 2015, a falsificat semnăturile angajatelor Apostol Mariana, Matei Zinaida și Cojocari Svetlana din listele de plată a salariilor angajaților întreprinderilor menționate pe care le-a prezentat la verificare la Inspekția Muncii.

3. Nefiind de acord cu sentința inculpatul și avocatul acestuia, Secui Silvia, au declarat apel, solicitând casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că fapta incriminată inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea apelului au invocat:

- sentința de condamnare este neîntemeiată și ilegală;

- vinovăția inculpatului nu a fost stabilită sub nici un aspect, în asemenea circumstanțe s-a solicitat de atras la raportul de expertiză grafologică nr.34/12/I-R-4672 din 09.09.2016 potrivit căruia nu a fost posibil de stabilit că semnăturile din

numele lui Matei Zinaida, Cojocari Svetlana și Apostol Mariana, au fost executate de către Spînu Leon;

- instanța de fond a examinat cauza sub aspect unilateral, subiectiv, cu încălcarea principiilor contradictorialității și egalității părților în drepturi procesuale, precum și egalității în fața legii și a justiției, a principiului dreptății;

- de asemenea apelanții consideră că procesul penal în privința inculpatului urmează a fi încetat deoarece a expirat termenul de tragere la răspundere penală în conformitate cu art. 60 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 15 octombrie 2018, s-a admis apelul declarat, s-a casat sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia:

Spînu Leon a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, și în baza art. 389 alin. (4) pct. 3) raportat la art. 53 lit. g) Cod penal s-a liberat se răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal.

Cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare în sumă de 444 lei, au fost trecute în contul statului.

4.1. Colegiul, audiind participanții la proces, examinând materialele cauzei penale, a considerat necesar de a admite apelul declarat și a casa sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

Conform ordonanței de punere sub învinuire din 26.06.2016 și rechizitoriului, lui Spînu Leon îi este incriminată fapta prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații.*

Potrivit sentinței din 23.04.2018, instanța de fond a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului au fost corect încadrate în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, indicând toate semnele calificative prevăzute de articolul incriminat și anume: confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confeccionarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare.

Astfel, Colegiul a constatat că prima instanță la examinarea prezentei cauze nu a ținut cont de prevederile art. 325 Cod de procedură penală, depășind limitele învinuirii.

Instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 24, 27, 99-101, 389, 394 Cod de procedură penală, a conchis a stabili fapta comisă de către Spînu Leon, punând la baza deciziei probele cercetate în primă instanță și în cadrul instanței de apel, cărora le-a dat o apreciere proprie, prin prisma relevanței, concludenței, utilității și

veridicității lor, considerând că din probele administrate rezultă vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) penal.

Colegiul a stabilit că, Spînu Leon fiind administrator al SRL „La Leonte” și SRL „Megalos” în perioada anilor 2013 - 2015, a falsificat semnăturile angajatelor Apostol Mariana, Matei Zinaida și Cojocari Svetlana din listele de plată a salariilor angajaților întreprinderilor menționate pe care le-a prezentat la verificare la Inspekția Muncii.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Cu toate că inculpatul, nu și-a recunoscut vina, Colegiul a constatat că vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal se confirmă prin probele analizate și apreciate de instanța de apel cum ar fi, declarațiile părților vătămate Matei Zinaida, Cojocari Svetlana, Apostol Mariana, martorilor Roșea Ana, Lupu Lucia, Gonța Ion, documentele și procesele-verbale ale acțiunilor procesuale.

Instanța de apel analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, a constatat cu certitudine că Spînu Leon a comis infracțiunea imputată lui, și că acțiunile acestuia se încadrează în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: *confecționarea deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații.*

Solicitarea apărării privind achitarea inculpatului, pe motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, au fost respinse ca neîntemeiate deoarece s-a dovedit pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, or la materialele cauzei penale au fost administrate suficiente probe pertinente și concludente prin care se atestă vinovăția ultimului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Totodată, declarațiile inculpatului au fost apreciate critic, fiind considerate a fi neveridice și date cu scopul evitării răspunderii penale, or acestea se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate în instanța de fond, care combat în întregime versiunea inculpatului.

Cu referire la calitatea documentului oficial, s-a menționat că, în sensul art. 6 al Legii RM privind accesul la informație nr. 182-XIV din 11.05.2000, prin document oficial trebuie de înțeles documentul care: conține informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept; atestă faptul având relevanță juridică; circulă în cadrul unui sistem de înregistrare, evidență strictă și control al circulației.

Astfel, s-a evidențiat că documentul oficial este acel document care emană de la o autoritate publică de orice nivel sau care provine de la un terț, dar primit de o autoritate.

De asemenea Colegiul a specificat că, însăși faptul recunoscut de către inculpat cu referire la achitarea ulterioară a sumelor restante părților vătămate dovedește faptul falsificării, or ar fi inexplicabilă prezența semnăturilor acestora în listele de plată și neîncasarea banilor indicați în acele liste.

Instanța a constatat că Spînu Leon a conștientizat că nu are împuterniciri de a semna din numele angajatelor însă în pofida acestui fapt, cu bună-știință a falsificat semnăturile angajatelor din listele de plată a salariilor, dându-și seama de consecințele juridice a acțiunilor sale, admițând și dorind survenirea acestora.

Nu a fost reținut ca plauzibil argumentul apelantului potrivit căruia, vinovăția inculpatului în ședința de judecată nu a fost stabilită sub nici un aspect, făcând referire la raportul de expertiză grafologică nr.34/12/1-R-4672 din 09.09.2016, or potrivit concluziilor acestui raport, semnăturile din numele cet. Matei Zinaida în Listele de plată a SC „La Leonte” SRL pe perioada lunilor 04 și 09-12 anul 2013, pe perioada lunilor 06-12 anul 2014 și pe perioada lunilor 01-07 anul 2015 - au fost executate probabil nu de către cet. Matei Zinaida, ci de către o altă/alte persoană/persoane; semnăturile din numele cet. Cojocari Svetlana în Lista de plată a SC „Megalos” SRL pe perioada lunilor 01-08 și 10 anul 2014 - au fost executate probabil nu de către cet. Cojocari Svetlana, ci de către o altă/alte persoană/persoane; semnăturile din numele cet. Apostol Mariana în Listele de plată a SC „La Leonte” SRL pe perioada lunilor 02-05 și 08-12 anul 2014 și pe perioada lunilor 01-05 anul 2015 - au fost executate probabil nu de către cet. Apostol Mariana, ci de către o altă/alte persoană/persoane.

Faptul că semnăturile din listele de plată ale SRL „La Leonte” și „Megalos” SRL, nu au fost efectuate de către părțile vătămate, este confirmat atât prin declarațiile acestora cât și ale martorilor audiați, părțile vătămate menționând faptul că careva sume de bani, după ce a fost eliberate din funcție, de la Spînu Leon nu au primit.

La stabilirea răspunderii penale, instanța de apel a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

În temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Sanțiunea prevăzută pentru art. 361 alin. (1) Cod penal, califică infracțiunea în temeiul prevederilor art. 16 alin. (2) Cod penal, drept una ușoară.

Luând în considerație că fapta infracțională a fost comisă de către inculpat în perioada anilor 2013-2015, și în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, instanța de apel a

considerat necesar de a libera pe Spînu Leon de răspunderea penală, cu încetarea procesului penal în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

În altă ordine de idei, Colegiul a apreciat ca nefondată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat în contul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 444 lei, deoarece acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

5. Împotriva deciziei instanței de apel declară recurs ordinar inculpatul și avocatul acestuia, Secui Silvia, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Spînu Leon să fie achitat pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

În susținerea recursului se invocă că prin apelul declarat s-a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare, iar instanța de apel a admis cererea de apel, a casat sentința și a pronunțat o hotărâre nouă prin care a fost recunoscut vinovat în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, astfel instanța de apel a depășit limitele în cauza respectivă.

Prima instanță fundamental și-a depășit limitele învinuirii, acest lucru fiind efectuat și de Curtea de Apel, ambele instanțe incorect au calificat acțiunile inculpatului pe toate semnele calificative prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, elemente care nu i-au fost înaintate în învinuire.

Instanța de apel a dat o apreciere critică și neobiectivă asupra probelor administrate în judecată, se bazează pe presupuneri. Totodată, instanța a examinat cauza sub aspect unilateral, subiectiv, cu încălcarea principiilor contradictorialității și egalității părților în drepturi procesuale, precum și egalității în fața legii și a justiției, a principiului dreptății.

5.1. Pe marginea recursului declarat procurorul depune referință solicitând instanței de recurs a-l respinge deoarece este vădit neîntemeiat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, deoarece este vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care recursul este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

În susținerea recursului inculpatul invocă temeiul pentru recurs menționat în pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, însă Colegiul consideră că acest temei nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent, inculpatul de fapt criticând modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel.

Verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurenților, în sensul că inculpatul nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, Colegiul o consideră ca neîntemeiată, or instanța de apel judecând cauza și verificând probele cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția lui Spînu Leon în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

Referitor la invocarea recurentului precum că instanța de apel și-a depășit limitele prin faptul că a casat total sentința și totuși a pronunțat o decizie de condamnare a inculpatului în situația în care acesta a solicitat achitarea, Colegiul menționează că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

Colegiul consideră corectă constatarea instanței ierarhic inferioare, și anume că instanța de fond a încadrat acțiunile lui Spînu Leon în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, cu indicarea tuturor semnelor calificative prevăzute de articolul dat, adică confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confeccionarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare, or potrivit învinuirii acestuia i se incriminează confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Astfel, instanța de apel, prin casarea sentinței și adoptarea unei noi hotărâri privind recunoașterea vinovăției lui Spînu Leon în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, cu reținerea doar a semnelor calificative redate în învinuire, nicidecum nu a agravat

situația inculpatului, dar dimpotrivă a încadrat juridic fapta comisă de către acesta în limitele învinuirii înaintate.

În conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel are obligația de a întreprinde măsuri pozitive la judecarea apelului, pentru a repara erorile de fapt și de drept comise de prima instanță, doar atunci când aceste erori au influențat asupra hotărârii în defavoarea inculpatului, lucru care a și fost efectuat de către Curtea de Apel Chișinău.

Colegiul reține că concluziile expuse în decizia instanței de apel sunt corecte și se confirmă prin cumulul de probe administrate, cercetate și verificate în cadrul ședinței de judecată și indicate în pct. 4.1 al prezentei decizii, iar instanța de recurs, fără a reitera întreaga motivare a acesteia, pe care și-o însușește sub aspectul stării de fapt și de drept reținute, conchide asupra existenței faptei și vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii de care a fost învinuit.

Din conținutul deciziei recurate, rezultă că instanța de apel corect a constatat faptele și circumstanțele săvârșirii infracțiunii incriminate inculpatului, descriindu-le în partea descriptivă, ulterior motivându-și concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de către recurent, solicitarea acestuia privind casarea deciziei, neavând suport probatoriu.

Cu referire la critica aprecierii probelor de către instanțele de fond, Colegiul penal consideră că aceasta este inadmisibilă, or art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede o listă exhaustivă de temeiuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat.

Totodată, Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs.

Din considerentele enunțate, pornind de la corectitudinea și plenitudinea constatărilor realizate de către instanța de apel privind vinovăția inculpatului, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia, luând în considerare motivarea amplă a deciziei instanței de apel în partea chestiunilor care au fost invocate în recursul ordinar, apreciind că temeiul pentru recurs, invocat de recurenți, nu și-a găsit confirmare și nu au fost identificate alte temeiuri care, examinate din oficiu, să impună necesitatea casării hotărârii judecătorești atacate, Colegiul penal conchide că recursul ordinar înaintat în cauză urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpat și avocatul acestuia, Secui Silvia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui Spînu Leon, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 10 aprilie 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun